

Cinquanta anys de llibres

L'Editorial Moll, de Mallorca

Josep ROSSELLÓ

La mallorquina Editorial Moll celebra aquest mes el cinquantenari de la seva creació. L'editorial fou fundada en 1934, per Francesc de Borja Moll, deixeble i successor de Mossèn Antoni-Maria Alcover, l'home que començà la magna obra del *Diccionari Català-Valencià-Balear*.

Precisament, per a les tasques editorials del *Diccionari* s'havia creat l'Editorial Alcover que, una vegada mort el canonge manacorí, fou dissolta per Moll. És aquesta la gènesi de l'Editorial Moll.

Any rere any, Can Moll ha anat eixamplant el camp editorial. La primera de les seves col·leccions fou «Les Illes d'Or», iniciada l'any 1934, i que ha arribat a publicar cent quaranta títols. En el seu catàleg trobem autors mallorquins de principis de segle, però també els més joves, després del 1939, alguns dels quals hi publicaren les seves primeres obres.

Tanmateix, el fet potser més destacable en la petita història de «Les Illes d'Or» es va produir en 1943, amb la publicació de *El somni encetat*, de Miquel Dolç, «primer llibre en català, d'autor vivent, que es publicava en la postguerra», segons recorda Moll en les seves memòries.

La segona important col·lecció de Can Moll en el temps és «Raixa», que

Manuel Sanchis Guarner i Francesc de B. Moll, en els anys difícils del «Diccionari»

començà a publicar en 1955. L'editor defineix «Raixa» com una col·lecció de butxaca, destinada a divulgar obres en prosa d'autors moderns. Tenia una temàtica més extensa i col·laboradors de tots els Països Catalans. El primer llibre fou *El que s'ha de saber de la llengua catalana*, de Joan Coromines, el més venut de l'editorial.

L'any 1961 s'incorporà a l'Editorial Moll el poeta Josep-Maria Llompart. Llavors es va crear la

col·lecció «Balenguera», de poesia.

A la primavera de 1964 va nàixer una altra col·lecció de l'Editorial Moll. Marcel Durliat va esser el primer autor que va veure la seva obra, *L'art en el Regne de Mallorca*, publicada en «Els Treballs i els Dies».

Mentrestant, una important obra ocupava molts esforços a Can Moll. Es tractava de l'edició del *Diccionari Català-Valencià-Balear*, que havia començat Mossèn Alcover

i que, després de la seva mort, havia continuat, i va concloure en 1962, Francesc Moll, amb la inestimable col·laboració, entre altres, de Manuel Sanchis Guarner. Són deu volums que apleguen cent seixanta mil articles, en nou mil vuit-centes cinquanta pàgines, on hi ha, evidentment, un cabal lingüístic inigualable.

I ja que ens hem referit a Sanchis Guarner, cal assenyalar la presència d'altres destacats intel·lectuals del País Valencià en el catàleg Moll, al costat d'altres significades firmes de la literatura catalana, clàssica i contemporània.

Potser una de les virtuts que ha tingut Can Moll ha estat la possibilitat que ha donat a molts joves autors de publicar les primeres obres. De fet, entre les seves edicions, hi podem trobar els treballs inicials d'escriptors com Blai Bonet, Vidal Alcover, Llorenç Capellà, Porcel, Antònia Vicens o Pau Fanner. Tanmateix, cal apuntar que tampoc no dona facilitats i, en qualsevol cas, es produeix un fet simptomàtic, com és que la majoria d'aquests autors «novells» han publicat la resta de les seves obres en altres editorials, preferentment del Principat. Es podria atribuir aquest fet al desig —ben lògic— dels autors de trobar més amplis mercats que el que ofereixen les Illes, i la limitació gairebé exclusiva de Can Moll a aquest àmbit. Potser aquest és el més gran inconvenient de la política de l'editorial mallorquina. Política editorial que, d'altra banda, no és prou clara i que, per exemple, tendeix més a esperar l'autor que a anar-lo a cercar, al contrari del que acostumen a fer altres editors, diguem-ne, moderns.